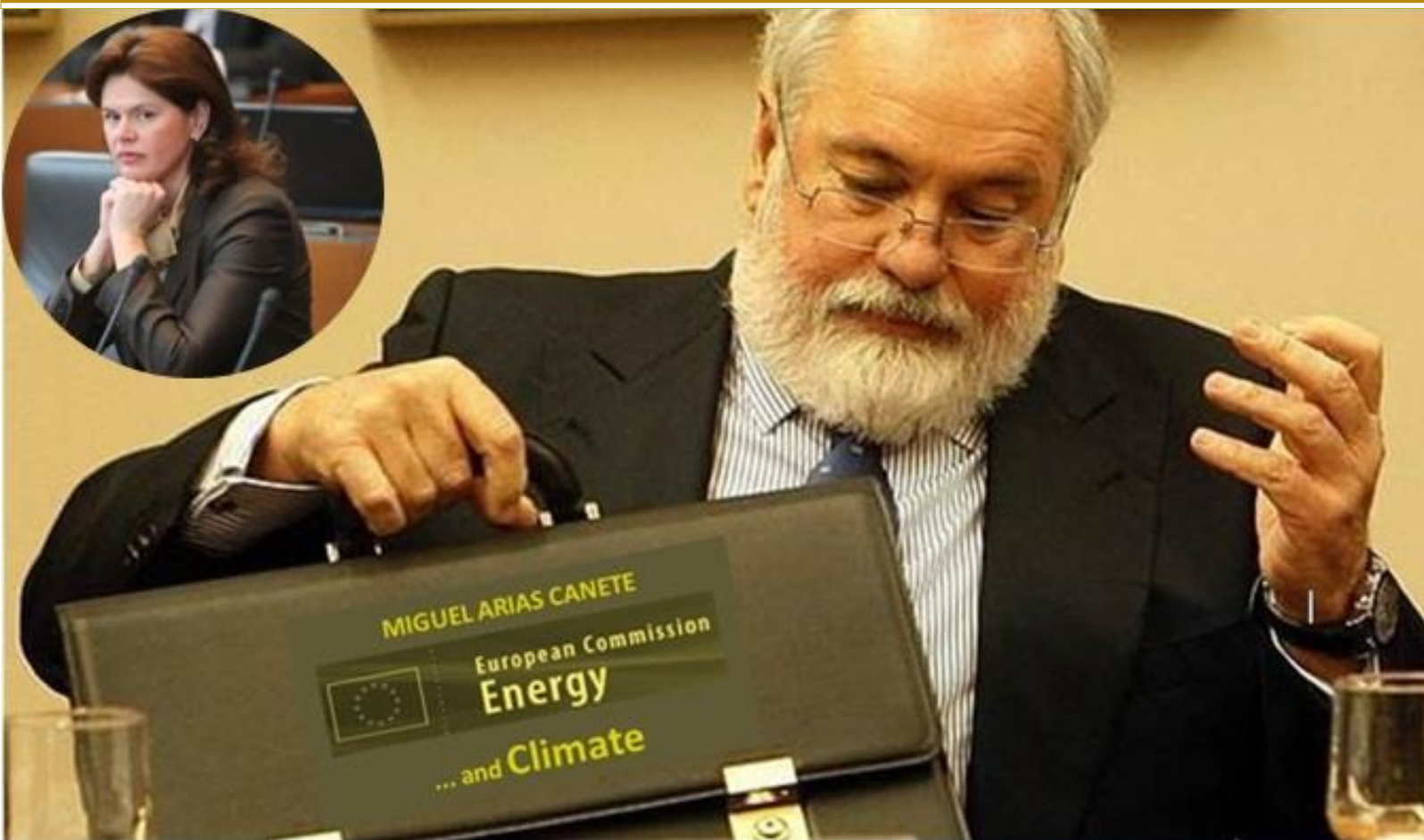

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

TEŠKA TORBA

BUDUĆEG EVROPSKOG KOMESARA ZA ENERGIJU I KLIMU

Špansko-slovenački tandem na kormilu EU energetskega resora

BRISSEL - Migel Arijas Kanjete (Miguel Arias Cañete), 64, bivši ministar poljoprivrede i prirodne okoline Španije, nominovan je za narednog evropskog komesara za energiju i klimatsku politiku. Ta dva resora su do sada bila odvojena. Istovremeno je novoizabrani predsednik Evropske komisije, Luksemburžanin Žan Klod Juncker (Jean-Claude Juncker), ojačao ovaj resor dodelivši jednom od svojih šest potpredsednika, bivšoj premijerki Slovenije Alenki Bratušek, nadležnost za pitanje energetske unije. Svi kandidati za novi sastav „evropske vlade“ moraju pre ustoličenja da prođu kroz test intervjuisanja od strane poslanika Evropskog parlamenta, između 27. septembra i 3. oktobra. **Agencije** navode da ovaj proces nije formalan, dok informativni portal **Brookings** navodi da bi upravo Migel Arijas mogao biti na udaru zbog udela koje ima u dve španske naftne downstream kompanije. Mandat sadašnje Evropske komisije ističe 31. oktobra.

Think-tank: Obavezujući cilj energetske efikasnosti od 35% rešenje za EU

LONDON – Evropa bi mogla do 2030. smanjiti uvozu zavisnost, prvenstveno od prirodnog gasa, za trećinu većim iskorakom u segmentu energetske efikasnosti, ocenjuje ugledna ekspertska organizacija u svetlu priprema završne debate u okviru EU vezane za energetske ciljeve za treću dekadu ovog milenijuma. Istovremeno bi Evropska unija time do 2030. smanjila svoj ukupan račun za pogonska goriva za 500 milijardi evra, navodi u analizi IPPR. U senci ukrajinske krize koja prethodi mogućim prekidima snabdevanja Evrope uvoznim gasom i naftom iz Rusije, izveštaj IPPR predlaže da se odredi obavezujući opšti cilj uvećanja energetske efikasnosti od 35%, u okviru paketa za 2030. Evropska komisija je predložila 30%, ali su vodeće članice EU podjeljene, kako oko visine cilja, tako i njegove obaveznosti, što u prvom redu osporava Britanija. IPPR, međutim, argumentuje stav činjenicom da Evropa više od polovine energije koju troši uvozi, od čega 90% nafte, dve trećine gasa i 62% uglja. Navodi, takođe, da 24 od 28 EU zemalja uvozi ruski gas, od čega polovina ide preko Ukrajine, dok je šest članica potpuno zavisno od Gasproma. Rusija godišnje na izvoznom gasu u EU ubire oko 31 milijardu evra. **BBC**

EU i SAD proširile sankcije protiv Rusije

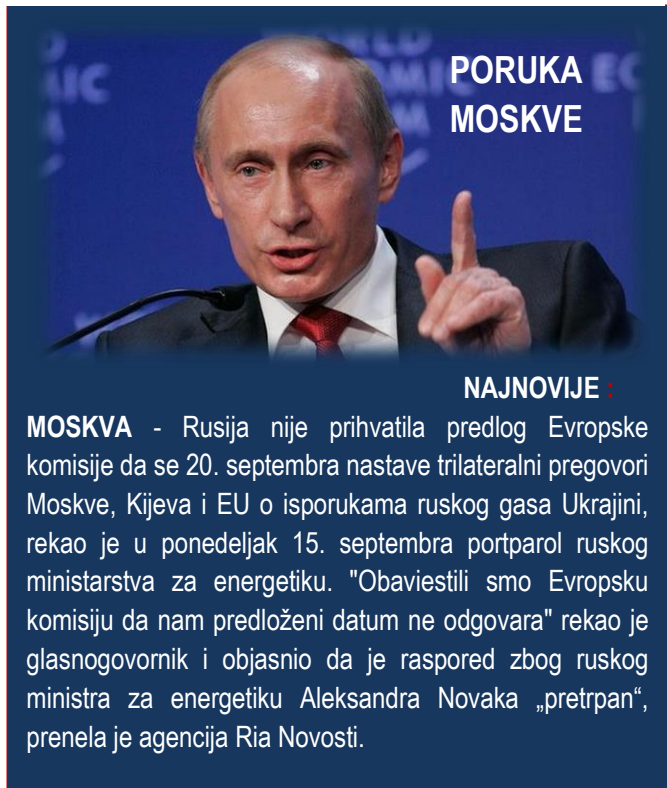
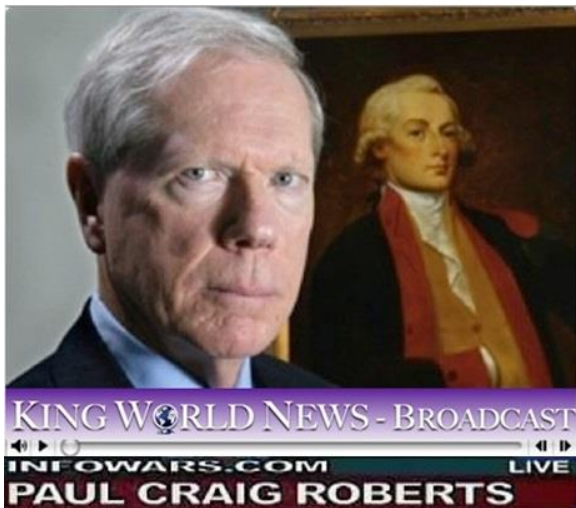
BRISEL, VAŠINGTON, MOSKVA – Evropska unija i SAD proširile su prošle nedelje sankcije protiv Rusije, zbog prilika u Ukrajini, obuhvatajući njima nove ruske naftne kompanije, kojima je praktično onemogućeno zaduživanje na evropskom i američkom finansijskom tržištu, kao i pristup tehnologiji istraživanja i proizvodnje iz tzv. nekonvencionalnih izvora. Moskva za sada nije saopštila protivmere, ali se nezvanično

pominje da bi one mogle uključiti zabranu uvoza automobila i nekih odevnih predmeta, a moguće i zabranu korišćenja ruskog vazdušnog prostora za prelete aviona zapadnih kompanija. EU je novim restriktivnim merama zabranila svojim fizičkim i pravnim licima da odobravaju pozajmice grupi od pet najvećih ruskih državnih banaka i tri državne naftne kompanije – Rosnjeftu, Gasprom njeftu i (naftovodnom operateru) Transnjeftu. U isto vreme, zabranjena je trgovina obveznicama i drugim finansijskim derivatima pomenutih banaka na rok dospeća duži od 30 dana. Zabranjeno je i pružanje određenih logističkih usluga u naftnom sektoru u oblasti istraživanja i proizvodnje iz dubokog podmorja, na području ruskog Arktika i projekata naftnih škriljaca. Sankcije nisu obuhvatile ruskog državnog gasnog kolosa Gasprom i sektor prirodnog gasa. consilium.europa.eu

Američki političar: Ako Gazprom obustavi izvoz gasa EU preti kolaps

VARŠAVA, BEČ, BRATISLAVA – Istoga dana, 11. septembra, Poljska, Slovačka i Austrija su, svaka za sebe, obavestile da su značajno smanjene isporuke gasa iz Rusije. U Poljsku za 45 odsto, u Slovačku za deset i Austriju za 15 odsto. Gazprom je reagovao 12. septembra saopštenjem da nije u mogućnosti da u ovom trenutku obezbedi isporuke koje traži poljska kompanija PGNiG. „Oni traže maksimum (predviđen ugovorom), dok smo mi u mogućnosti da obezbedimo količine bliže dnevnom minimumu“, kazao je portparol Gazproma agenciji **Reuters**. Varšava je u subotu reagovala saopštenjem da je smanjenje isporuka „ispitivanje odlučnosti Poljske“, koja je jedna od zemalja odakle se Ukrajina snabdeva iz EU tzv. reverzibilnim uvozom gasa. Komentarišući reakciju koju bi mogle izazvati nove evropske sankcije, bivši američki viceministar (podsekretar) finansija dr Pol Kreg Roberts (Paul Craig) rekao je da

MOSKVA - Rusija nije prihvatila predlog Evropske komisije da se 20. septembra nastave trilateralni pregovori Moskve, Kijeva i EU o isporukama ruskog gasa Ukrajini, rekao je u ponedeljak 15. septembra portparol ruskog ministarstva za energetiku. "Obavestili smo Evropsku komisiju da nam predloženi datum ne odgovara" rekao je glasnogovornik i objasnio da je raspored zbog ruskog ministra za energetiku Aleksandra Novaka „pretrpan“, prenela je agencija Ria Novosti.

tumači smanjenje isporuka ruskog gasa Poljskoj kao poruku Moskve Evropi da bi Rusija mogla zatvoriti slavine svojih izvoznih gasovoda. Dr Roberts u intervjuu za **King World News** ocenjuje da Evropa ne sme da jača restriktivne mere prema ruskom primarnom energetsom sektoru, „inače joj preti kolaps“. „Bez ruskog gasa oni ne mogu da prežive zimu, njihove industrije ne mogu da rade i to će biti kraj nevoljama sa Ukrajinom“, navodi bivši funkcioner američke vlade i ekspert za rusku privredu.

Bloomberg News

Russia Weighs Response as U.S. and EU Add More Sanctions

Russia Preparing Response to U.S. and EU Sanctions

The Moscow Times

SAD proširile sankcije i na postojeće projekte – stradaće i Exxon

VAŠINGTON – SAD su u okviru oštrog proširenja sankcija protiv Rusije, objavljenih prošlog petka, dodale i Gasprom, ali i privatnu rusku naftnu kompaniju Lukoil, na listu kažnjenih ruskih firmi. U okviru mera (koje

Choppy Seas

Exxon Mobil and Russia's Rosneft are jointly developing oil and gas properties in the Arctic.

osim energije, obuhvataju i sektore finansija i odbrambene privrede), Vašington zabranjuje izvoz tehnologije i pružanja usluga kojim praktično blokira ne samo buduće projekte u sektoru nekonvencionalnih izvora nafte i gasa u Rusiji, nego i postojeće ugovore. Na taj način i ovih dana započeta prva bušenja u području Arktika u okviru mega partnerstva između ruskog Rosnjefta i američkog kolosa Exxon Mobil-a. Od zapadnih kompanija je zatraženo da u roku od 14 dana počnu sa obustavljanjem poslova na projektima gde su im partneri državne kompanije Rosnjeft, Gasprom njeft i Surgutneftegas, kao i privatna Lukoil. Mere ne obuhvataju konvencionalnu proizvodnju nafte i gasa, ali mogu blokirati razvoj eksploatacije nafte iz škriljaca na prostoru Baženov, gde se rezerve procenjuju na čak tri biliona barela – odnosno četiri puta više od ukupnih

rezervi Saudijske Arabije. Ovaj projekat Rosnjeft i Gasprom njeft razvijaju sa američkim Exxon-om i anglo holandskim Shell-om. **Reuters, Financial Times**

Potpisan zakon o upravljanju ukrajinskim gasnim sistemom

KIJEV – Predsednik Ukrajine Petro Porošenko potpisao je u ponedeljak zakon kojim odobrava prepuštanje rukovođenja Ukrajinskim gasnim transportnim i skladišnim sistemom (USF) stranama „koje će voditi računa o ekonomskoj bezbednosti države“. Pri tom se funkcija operatora tog sistema može organizovati u okviru zajedničkog akcionarskog društva formiranog sa državnom kompanijom Naftogaz Ukraine, ili (u slučaju zajedničkog ulaganja) između Naftogasa i pravnog subjekta koji pripada, ili je pod kontrolom rezidenata EU zemalja, SAD ili Energetske zajednice i ko je operator gasnog transportnog sistema ili član udruženja evropskih operatera gasovodnog sistema. Strani partner može biti vlasnik maksimalno 49% udela. Kijev procenjuje da bi cena dogradnje gasovodnog sistema iznosila 3 do 3,5 milijardi dolara, dok eksperti Gasproma tu cifru podižu na do 16 milijardi dolara. Transportni kapacitet ukrajinskog gasovodnog sistema je 288 milijardi kubika na ulazu i 178,5 mlrd. m³ na izlazu iz zemlje, od čega 142,5 mlrd. m³ u evropske države i 3,5 mlrd.m³ u Moldaviju. Tranzit ruskog gasa preko Ukrajine u zemlje EU i ZND u 2011. je uvećan na 104 mlrd. m³. Ukrajinski gasni transportni sistem čine 72 kompresorske stanice, 110 proizvodnih pogona i 1.451 gasna distributivna stanica. Ukupna dužina gasovoda je 38.600 km. Njegova vrednost procenjuje se na 25 do 35 milijardi dolara. Vlada u Kijevu je, inače, u junu ove godine donela odluku o formiranju dveju kompanija, razdvojenih iz Naftogasa – jedne koja će rukovoditi glavnim gasovodima i druge zadužene za podzemna skladišta gasa u Ukrajini. Osim toga, vlada je odlučila da prepusti funkciju kontrole ukrajinskim gasovodnim sistemom kompaniji Ukrtransgas, umesto Naftogasu, prenosi agencija

Ukranews, ITAR-TASS

EU želi posebno poglavlje energije u trgovinskim pregovorima sa SAD

BRISEL – Evropski komesar za trgovinu izjavio je da budući trgovinski ugovor između Evropske unije i SAD „hitno zahteva posebno poglavlje za energiju“. Karel de Guht (Gucht) je o tome prošle nedelje razgovarao sa američkim kolegom Majklom Fromanom (Michael), prenosi nemačka agencija **DPA**. U razgovoru sa novinarima, De Guht nije želeo da ulazi u detalje ovog spornog segmenta koji je u prethodnim

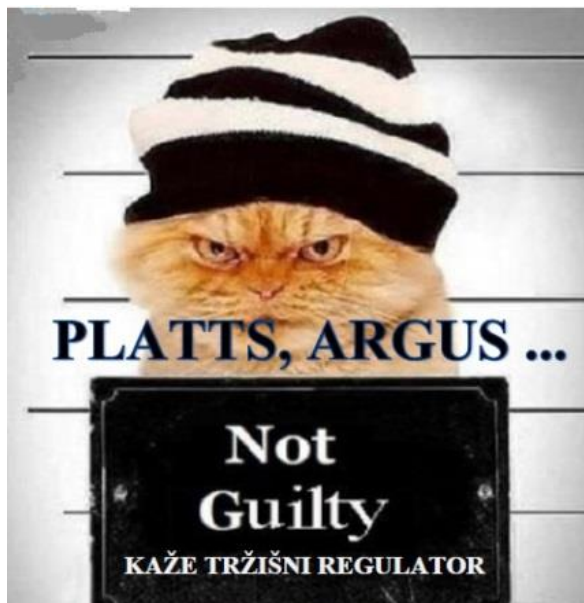

rundama pregovora o Transatlantskom trgovinskom i investicionom partnerstvu (TTIP) bio jedno od vrućih pitanja. EU insistira na liberalizaciji američke regulative koja zabranjuje izvoz nafte iz te zemlje, a ograničava izvoz prirodnog gasa. SAD su novom tehnologijom horizontalnog hidrauličkog lomljenja gasnih škriljaca postigli ekonomičnu proizvodnju prirodnog gasa iz ovih nekonvencionalnih izvora do

nivoa da je on na tom tržištu dva puta jeftiniji od cene po kojoj ga EU uvoze. S druge strane, povećanom proizvodnjom nafte iz uljanih škriljaca, SAD su već na granici samodovoljnosti, ali za sada regulativa samo dozvoljava izvoz derivata, benzina i dizela. EU želi da novi ugovor predvidi neograničenu slobodnu trgovinu energijom i energetske sirovinama, što trenutno zahteva posebnu dozvolu resornog ministarstva SAD („izuzev ako nije drugačije predviđeno međunarodnim sporazumima“). Sedma runda pregovora između SAD i EU o TTIP zakazana je za 29. septembar u Vašingtonu.

Međunarodni regulator amnestirao naftne cenovne agencije

LONDON – Agencije koje prate kretanje cena na tržištima nafte (price reporting agencies - PRAs) neće biti primorane da se pridržavaju regulative koja važi za tržište finansijskih derivata, saopštila je Međunarodna organizacija komisija za hartije od vrednosti (IOSCO). Odluka ovog međunarodnog tela koje udružuje regulatore tržišta hartija od vrednosti u svetu i postavlja standarde za sektor hartija od vrednosti, saopštena u utorak, dolazi u vreme kada Evropska komisija istražuje agencije Platts, ICIS i Argus, zbog sumnji da u dogovoru sa nekim od vodećih naftnih kolosa manipulišu ovim informacijama. Odluku da ne planira da ubuduće smernice za rad pomenutim agencijama prilagođava regulativi koja važi za izveštače sa finansijskih tržišta, IOSCO obrazlaže ocenom da su PRAs postigli „dobar napredak“ u primeni Principa za agencije za izveštavanje o cenama nafte, objavljene pre dve godine. **BILTEN NNKS-WPC**

EU finansira produženje rumunsko-moldavskog gasovoda do Kišnjeva

KIŠNJEV – Evropska unija će sa 10 miliona evra finansirati produženje nedavno otvorenog gasovoda između rumunskog pograničnog mesta Iasi i Ungenija u Moldaviji do moldavske prestonice Kišnjev, objavilo je u utorak ministarstvo privrede ove zemlje. Gasovod Iasi-Ungeni, dugačak 43 kilometra, pušten je u rad

krajem avgusta ove godine sa inicijalnim kapacitetom od 50 miliona kubika gasa na dan. Gradnja je koštala oko 26 miliona evra, a planirano je da se tim cevovodom kasnije transportuje do 1,5 milijardi kubika gasa godišnje, prenosi balkans.com

Rusija pregovara sa Iranom o gradnji elektrana, plaćenih naftom

TEHERAN – Rusija i Iran razmatraju „posao razmene nafte za električne centrale“, saznaje **ITAR-TASS** iz dva izvora upućena u pregovore održane u utorak u Teheranu. Vrednost prve faze projekta je pet milijardi dolara. Plan predviđa da ruska firma Technopromexport izgradi sedam termoelektrana u Iranu do 2017. godine, s tim što bi se prve tranše platile u nafti, navode izvori. Dodaju da bi ugovor, ako se zaključi, mogao biti obuhvaćen sporazumom „nafta za robu“ koji dve zemlje trenutno dogovaraju. Prema saznanjima ruske agencije, još nerešen problem u ovim pregovorima je organizovanje međubankarskih rešenja, restrikcije stranim investitorima za radu u iranskom sektoru energije i manjak lučkih uvoznih terminala na Kaspijskom moru. Prema pisanju **Reutersa**, posao preliminarno obuhvata obrt od 1,5 milijardi dolara mesečno. Iran je spreman da isporuči do 500.000 barela nafte dnevno u zamenu za rusku robu i opremu, a Moskva bi mogla da reeksportuje iransku naftu, na primer u Kinu. **BILTEN NNKS-WPC**

EIA: SAD će na kraju 2015. proizvoditi 10 miliona barela nafte dnevno

VAŠINGTON – Američka vlada uvećala je prognozu proizvodnje nafte za iduću godinu za 250.000 barela na dan (bd), pošto je nastavljen eksplozivan rast bušenja uljnih škriljaca u toj zemlji. Američka Energetska informativna služba (EIA) sada očekuje domaću proizvodnju od 9,53 miliona bd u 2015, što je povećanje od oko milion bd za poslednje tri godine.

Pre samo mesec dana EIA je tu prognozu svodila na 800.000 bd, prenosi **Reuters**. U ove nedelje objavljenom redovnom mesečnom izveštaju EIA očekuje da se krajem iduće godine proizvodnja sirove nafte u SAD približi nivou od 10 miliona bd. Na taj način bi američki uvoz nafte bio smanjen na samo 21% potreba domaćeg tržišta, što bi bio najniži nivo od 1968, navodi administrator EIA Adam Sieminski. U izveštaju je istovremeno smanjeno očekivanje

proizvodnje zemalja OPEC za 0,6%, na 35,86 miliona bd. S druge strane, EIA prognozira rast ponude nafte iz ne-OPEC zemalja od 0,3%, na 25,37 miliona bd u 2014. i za 0,5% u 2015, na 26,38 miliona bd.

PwC: Neophodno smanjenje emisija GHG iz sektora energije

NJUJORK - Eksperti konsultantske firme PwC (PricewaterhouseCoopers) procenjuju da svetske privrede moraju da smanje emisije ugljendioksida iz sektora energije po svakom dolaru BNP za 6,2% godišnje do

2100. godine. To je preko pet puta iznad postojećeg ritma smanjenja ovog ključnog segmenta u oblasti svetske klimatske politike. Zacrtni cilj je, drugim rečima, procena koliko bi zemlje trebalo da smanje emisije CO₂, uz rast njihovih privreda, kako bi se popstigao cilj ograničenja globalnog zagrevanja ispod 2°C. Ovo je već šesta godina za redom da analitičari PwC-a utvrđuju da je smanjenje tzv, globalnog intenziteta ugljenika (emisije gasova staklene bašte po \$BDP) ispod zacrtanog cilja. **BBC**

SAD: izgradnja solarnog projekta vrednog milijardu dolara

LAS VEGAS - Američke firme First Solar i NextEra zajedno su vlastima savezne države Nevada počeli radove na milijardu dolara vrednom projektu solarne elektrane u blizini Las Vegasa. Projekat kapaciteta 250 MW, nazvan Silver State South, bi trebalo da bude završen do 2016. godine. Tada će napajati oko 80 hiljada kalifornijskih domaćinstava električnom energijom, jer su investitori u unapred sklopili ugovore o otkupu proizvedene energije sa kalifornijskim komunalnim preduzećem Southern California Edison. **UPI**

SUSEDI I REGION JUGOISTOČNE EVROPE

Novi list: „Marubeni bi struju iz Plomina C prodavao po enormno visokoj ceni“

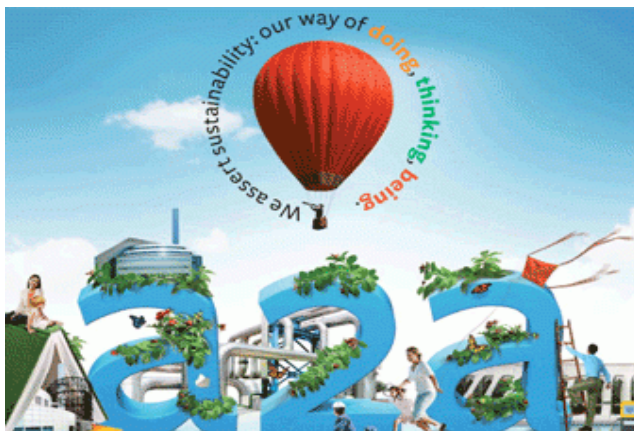
ZAGREB - Japanski Marubeni izabran je (2. septembra) za strateškog partnera Hrvatske elektroprivrede (HEP) za gradnju i upravljanje termoelektranom Plominom C, a u HEP-u očekuju da bi finalni pregovori s Marubenijem trebali biti završeni do kraja godine, „kako bi se početkom 2015. ili potpisao ugovor ili odustalo od te ponude i krenulo u pregovore s drugim (korejanski Daewoo), odnosno trećim (italijanski Edison) ponuđačem“. Projekat Plomin C obuhvata izgradnju novog (umesto prvog) bloka TE Plomin, snage 500 MW. U HEP-u početak radova predviđaju tokom 2015., a puštanje u pogon 2019. godine. Vrijednost posla premašuje 800 miliona evra. Hrvatski **Novi list** je međutim 12. septembra objavio da je problematičan ugovor koji će HEP imati sa Marubenijem, napominjući usput da je ta kompanija u dva slučaja kažnjena dvocifrenim milionskim globama u dolarima zbog podmičivanja na tenderima u Nigeriji i Indoneziji, gde su i tri državna funkcionera zbog toga poslata na robiju. Prema osporavanom ugovoru, HEP

će od Marubenija, u zamenu za investicije u Plomin C, morati da otkupljuje polovinu proizvedene električne energije, „što je u suprotnosti s Trećim energetskeg paketom EU“. Ta pravila, naime, kažu da svim kupcima električne energije treba biti omogućen slobodan izbor snabdevača. HEP će, prenosi list, narušavati tržišnu konkurenciju, odnosno imati monopol na tržištu. Analiza

EMLA-e, mađarske NVO za pravna pitanja, nedavno je pak zaključila da će se ugovor HEP-a sa strateškim partnerom smatrati državnom pomoći privatnoj firmi, što je praksa zabranjena u EU. List, međutim, prenosi i tumačenja poznavalacai pravila Trećeg energetskeg paketa, prema kojima stvari nisu tako crno-bele. Činjenica je da tržište mora biti potpuno liberalizovano, ali takođe HEP, kao javni snabdevač ima obavezu da potrošačima osigura javnu uslugu, garantuje za sigurnost snabdevanja, pa shodno tome struju mora negde i da nabavlja. Posebno je, međutim, pitanje po kojoj će ceni HEP kupovati struju od Marubenija.

Hrvatski HEP zainteresovan da otkupi od italijanskog A2A udeo u EPCG?

PODGORICA - Italijanska kompanija A2A, strateški partner u Elektroprivredi Crne Gore (EPCG), razmatra prodaju svog udela od 41,7 odsto u toj kompaniji, saznaje podgorički **Dan** iz više izvora. Kao mogući kupac u tom poslu pominje se Hrvatska elektroprivreda (HEP). Dan nije uspeo da dobije reakcije od HEP-a, Vlade, EPCG i A2A. Tu informaciju listu je potvrdio i predsednik Udruženja manjinskih akcionara EPCG Vasilije Miličković. A2A je 2009. godine sklopio ugovor o kupovini od vlade Crne Gore manjinskog udela u EPCG.

EIB kreditira modernizaciju slovenačke distributivne mreže

LJUBLJANA – Evropska investiciona banka (EIB) je saopštila da razmatra odobravanje kredita od 152 miliona evra za pet slovenačkih distributivnih elektroenergetskih kompanija. Kredit bi obuhvatio poslove proširenja i ojačanja distributivnih mreža, kao i postavljanje modernih brojlara u distributivnim preduzećima Ljubljana, Celje, Gorenjsko, Maribor i Primorska. Ukupna vrednost ovih investicija je 400 miliona evra, prenosi **Slovenia Times**.

Svetska banka asistira u reformi bugarskog energetskog sistema

SOFIJA – Svetska banka (SB) je spremna da pomogne reformu bugarskog energetskog sektora, saopšteno je u četvrtak iz ministarstva regionalnog razvoja te zemlje. SB će podržati i savetovati vladu Bugarske u izradi sveobuhvatnih i sistemskih mera radi balansiranja nacionalnog energetskog sistema, precizira ministarstvo informišući o razgovorima koje su predstavnici vlade u Sofiji imali sa šefom misije SB u Bugarskoj i direktorom Banke za region Centralne Evrope i Baltika. Problem Bugarske je manjak sredstava za finansiranje energetskog sektora koji se procenjuje na nekih „predinfarktnih“ 1,5 milijardi evra, prenosi **SeeNews**. Bugarska je u maju 2013. počela ovu blisku saradnju sa SB u oblasti energije, kada su Evropska komisija i banka doneli „preporuke“ Sofiji za obnovu ovog dela privrede. Komisija je tada ukazala na propuste u energetskoj regulativi Bugarske, počev od određivanja cena, posebno u oblasti obnovljive energije. Komisija je takođe sugerisala Bugarskoj da u kratkom roku popravi regulativu i ubrza njeno sprovođenje, da olakša izvoz električne energije i razmotri korišćenje fiskalnih mera radi finansiranja dela troškova sistema direktno iz budžeta. Bugarskoj je na duži rok savetovano da formira organizovanu berzu za dan unapred, unutardnevno i balansno tržište, reformira model jednog kupca obnovljive energije i revidira instrumente podsticanja OIE.

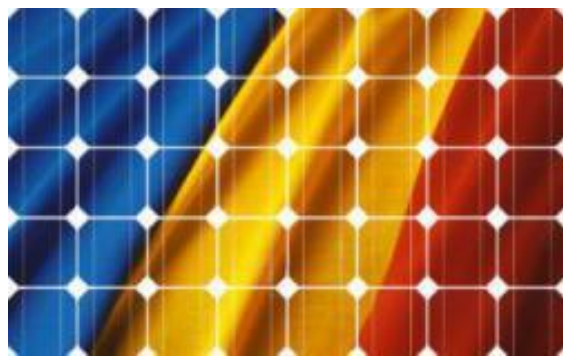

Skuplja deregulisana struja u Mađarskoj

BUDIMPEŠTA - Cene električne energije u Mađarskoj, na poslednjoj aukciji koju organizuje mađarska državna elektroenergetska kompanija MVM porasle su za 9,2% u odnosu na isto razdoblje 2013. godine. Prosečna cena na nedavno održanoj aukciji bila je 43,05 EUR/MWh. Aukcija se održava za kupce na deregulisanom tržištu energije, preneo je prošle nedelje **Budapest Business Journal**.

Rumunija bi sa 5 mlrd. evra godišnjih investicija mogla 2020. postati energetska nezavisna

BUKUREŠT – Rumunija bi mogla postati energetska nezavisna od uvoza u 2020., ako bi uspeła da obezbedi investiranje od četiri do pet milijardi evra u sektor, rekao je prošlog utorka resorni ministar Razvan Nikolesku. To je prvi zaključak do koga su vlasti te zemlje došle u okviru revizije državne energetske strategije, rekao je ministar energije na press konferenciji. Nikolesku je rekao da investicije moraju biti usmerene na otkrivanje novih ležišta nafte i gasa, izgradnju novih energetskih proizvodnih kapaciteta i modernizaciju postojećih elektrana i prenosne mreže. **ActMedia**

Kinezi grade reaktore za rumunsku nuklearku?

BUKUREŠT – Rumunski operator nuklearne energije Nuclearelectrica saopštio je 9. septembra da je

Cernavoda

dobio samo jednu ponudu za izgradnju drugog para reaktora u jedinoj tamošnjoj nuklearki Černavoda. Ponuđač je kineska korporacija CGNPC, koja se time kvalifikovala za drugu fazu tendera. NE Černavoda sada koristi dva CANDU 6 reaktora od po 700 megavata snage, koji su izgrađeni 1996. i 2007. godine. Kombinovano, oni obezbeđuju bezmalo petinu ukupne proizvodnje električne energije u Rumuniji. Sa dodatna dva reaktora, Rumunija bi predupredila deficit

u proizvodnji struje do koga će u protivnom doći posle 2020., ali investicija zahteva ulaganje od nekih pet milijardi evra, prenosi **SeeNews**.

Makedonija želi da uđe u projekat gasovoda TAP

BAKU – Vice-premier Makedonije Zoran Stavevski izjavio je da je njegova zemlja zainteresovana da kao partner uđe u projekat gradnje Transjadranskog gasovoda. Obračajući se u utorak novinarima u Bakuu, posle sastanka makedonsko-azerbejdžanskog poslovnog foruma, Stavevski je rekao da će njegova zemlja, „čim projekat bude spreman, izraziti nameru da učestvuje u njemu kao partner i početi razgovore“.

Azernews